

Veselības aprūpes iestāžu dalība pakalpojumu sniegšanā ārvalstniekiem

Anīta Villeruša¹, Uldis Berķis², Daiga Behmane³,
Anīta Kokarēviča¹, Vīnita Cauce¹

Rīgas Stradiņa universitāte, Latvija

¹ Sabiedrības veselības un epidemioloģijas katedra,

² Fizikas katedra,

³ Medicīnas fakultāte

Ievads. Pasaulē medicīnas tūrisms iegūst aizvien nozīmīgāku vietu valstu tautsaimniecībā, arī Latvijā medicīnas tūrismam ir tendence pieaugt. OECD 2014. gada publiskajā pārskatā par veselības aprūpes sistēmu Eiropā Latvija ir starp desmit populārākajiem veselības tūrisma galamērķiem. 2015. gadā medicīnas tūrisma pakalpojumu sniegšanai Veselības inspekcijā reģistrējušās 44 ārstniecības iestādes. Plānojot lielāku ārvalstu pacientu piesaisti maksas pakalpojumu saņemšanai Latvijā, svarīgi ir noskaidrot gan ārstniecības iestāžu ieinteresētību, gan problēmas, kas būtu jārisina konkurētspējas sekmēšanai.

Darba mērķis, materiāls un metodes. Darba mērķis ir raksturot Latvijas veselības aprūpes iestāžu iesaistīšanos veselības pakalpojumu sniegšanā ārvalstu pacientiem. Izmantoti dati no Valsts pētījuma programmas ECOSOC-LV 5.2. apakšprojekta ietvaros veiktās aptaujas par veselības aprūpes konkurētspēju ārējos tirgos. Šķērsgriezuma pētījumā piedalījās Latvijas veselības aprūpes iestādes. No Veselības inspekcijas reģistra tika izveidots veselības aprūpes iestāžu saraksts, kas aptvēra ambulatorās, stacionārās un zobārstniecības pakalpojumu jomas. Kopumā tika izsūtītas 295 aptaujas anketas. Aizpildītas anketas atsūtīja 87 aptaujas dalībnieki.

Rezultāti. No aptaujas dalībniekiem 34,1% bija stacionārās iestādes, 29,4% – zobārstniecības iestādes un 36,5% – dažādas darbības ambulatorās iestādes. 17,6% no iestādēm bija valsts, 31,8% – pašvaldības un 50,6% – privātās. Regulārus veselības aprūpes pakalpojumus ārvalstu klientiem sniedz 19,6%, tikpat arī nesniedz, bet 60,5% atzīmē, ka pakalpojumu sniegšanai ir gadījuma raksturs. Starp visbiežāk sniegtajiem pakalpojumiem tiek minētas speciālistu konsultācijas, diagnostiskie un zobārstniecības pakalpojumi. 16,4% no aptaujas dalībniekiem norāda, ka iestādei ir stratēģija ārvalsts pacientu piesaistē, bet 23,3% plāno tādu ieviest. Katrs trešais uzskata, ka pēdējos gados ārvalstu klientu interese ir palielinājusies. Visbiežāk pakalpojumus meklē Lielbritānijas, Krievijas, Vācijas, Norvēģijas iedzīvotāji. 31,9% iestāžu uzskaita un analizē ārvalstniekiem sniegtos pakalpojumus, 16,3% iestāžu ir kompetenti darbinieki marketingā.

Savukārt 71,8% uzskata, ka valstī nepieciešama atbalsta struktūra eksporta veicināšanai. Starp citiem faktoriem, kas ietekmē uzņēmuma konkurētspēju, minēts finansējums eksporta attīstībai un zināšanas par eksporta tirgiem. Par būtisku šķērslī medicīnas eksporta attīstībā valstī aptaujas dalībnieki atzīst sociālo vidi (70%), pašas veselības aprūpes sistēmas darbību (63,8%) un veselības aprūpes infrastruktūru (56,8%). Tiek atzīts, ka uzņēmumā trūkst ieinteresētības, kas saistīta gan ar personāla lielo noslogojumu, gan papildu resursu nepieciešamību. 91,9% uzskata, ka pietrūkst valsts stratēģijas konkurētspējas veicināšanai veselības aprūpē.

Secinājumi. Veselības aprūpes iestādēm ir vēlēšanās iesaistīties pakalpojumu sniegšanā ārvalstu klientiem, taču pastāv virkne šķēršļu sistēmā, gan ārpus tās. Veselības aprūpes sistēmas konkurētspējas palielināšanai ārējos tirgos jāizstrādā valsts līmeņa politika.

Pētījums izstrādāts Valsts pētījumu programmas "EKOSOC-LV" ietvaros.

VIII